

SUOMEN ELÄINLÄÄKÄRILIITTO
FINLANDS VETERINÄRFÖRBUND

Maa- ja metsätalousministeriö
Elintarvike- ja terveysosasto
kirjaamo
PL 30
00023 VALTIONEUVOSTO

LAUSUNTO

17.2.2011

**Asia: LAUSUNTO LUONNOKSESTA VALTIONEUVOSTON ASETUKSEKSI
ELINTARVIKEVALVONNASTA**

Viite: Lausuntopyyntö 17.1.2011 HARE MMM002:00/2011

Pyydettyä lausuntonaan Suomen Eläinlääkäriliitto ry toteaa seuraavaa:

Elintarvikeeturvallisuuden ja –valvonnan kannalta asetus elintarvikevalvonnasta on tärkeä ja keskeinen. Eläinlääkäriliitto toivoo, että lausunnossa esitetyt asiat huomioidaan asetuksen valmistelussa. Asetus määrittelee, mitkä toiminnot ovat ilmoituksenvaraisia ja miltä vaaditaan hyväksymishakemus. Asetus ohjaa elintarvikevalvontaa ja valvonnan painopisteitä sekä riskien arviointia. Eläinlääkäriliiton mielestä hyväksymismenettely tulisi olla pääsääntö ja ilmoitusmenettely poikkeus. Hakemuksen käsittely, asiakirjojen ja elintarvikehuoneiston tarkastaminen jo suunnitteluvaiheessa vähentää virheinvestointeja. Hyväksymismenettelyllä valvoja myös antaa toimijalle tarpeellisia neuvoja ja ohjeita.

Eläinlääkäriliitto muistuttaa, että uuden asetuksen voimaan tullessa on myös tarvittavien malliasiakirjojen oltava käytössä. Asetus muuttaa olemassa olevia hyväksymishakemuskäytäntöjä ja päätösasiakirjoja. Toimijoita on kohdeltava tasapuolisesti ja yhdenvertaisesti ja siksi kaikille elintarvikehuoneistoilmoituksen tai -hakemuksen tekijöille tulee olla saatavilla valmiit asiakirjapohjat. Asiakirjapohjien tulisi olla sellaisia, että kaikki asetuksessa vaadittavat tiedot on täytettävä ennen kuin asiakirjan voi lähettää. Valmiiden asiakirjojen saatavuus vähentää yksittäisten elintarvikevalvontaviranomaisten työtä sekä takaa sen, että kaikki elintarvikehuoneistoilmoitukset ja -hakemukset ovat yhteneväiset ja sisältävät vaadittavat tiedot.

Asetusluonnoksessa eläimistä saatavien elintarvikkeiden riskit on arvioitu vähäisemmiksi kuin voimassa olevassa lainsäädännössä. Erityisesti alkutuotannon tuotteista aiheutuvat elintarvikevaarat on arvioitu pieniksi. Eläinlääkäriliitto katsoo, että alkutuotannon tuotteiden elintarvikeriskit eivät ole vähentyneet, vaan päinvastoin lisääntyneet viimeisten vuosien aikana. Tuotteissa esiintyy zoonoottisia patogeeneja, eikä niiden vähenemisestä ole merkkejä.

Aleksis Kiven katu 52-54

00510 Helsinki

Puhelin (09) 7745 4810

Faksi (09) 7745 4818

etunimi.sukunimi@sell.fi

www.sell.fi

Eläinlääkäriliitto vastustaa tarkastamattoman lihan myynnin lisäämistä. Erityisesti tarkastamattoman hirvenlihan määrän lisääntyminen sekä tarkastamattoman lihan myynnin salliminen vähittäismyymälöissä heikentää elintarviketurvallisuutta. Asetusluonnos lisää mielikuvaa tarkastamattoman lihan turvallisuudesta. Nykyisinkin tiloilla teurastetaan suuria määriä eläimiä omaan käyttöön. Jopa niin suuria määriä, että herää epäily siitä, että tätä tarkastamatonta lihaa menee myös muualle kulutukseen.

Yksityiskohtainen käsittely:

2 §

Asetuksessa tulisi tarkemmin määritellä, mitä tarkoittaa ”pienet määrät”. Tulokinnanvarainen määritelmä kohtelee toimijoita eriarvoisesti eri puolilla valtakuntaa.

Kohta d) raakamaidon, mukaan lukien ternimaidon luovutuksesta alkutuotantopaikalla: Perustelumuiustiossa todetaan, että edellytyksenä olisi myös yleisen elintarvikehygieniasetuksen mukaisen hyvän käytännön ohjeen laatiminen maidon suoramyyntille. Jotta ohjeen laatimista tässä nimenomaisessa asiassa voidaan erikseen edellyttää, tulee pykälässä viitata asetuksen 853/2004 luvun III mukaisiin hyvän käytännön ohjeisiin.

Kohdassa e) sekä 3 §:n kohdassa d) tulee huomioida kansallinen salmonellavalvontaohjelma. Terveystaittojen ehkäisemiseksi tulee myös kananmunia tuottavan alkutuotantopaikan noudattaa kansallista salmonellavalvontaohjelmaa.

3 § kohdat b) ja c)

Näissä kohdissa ei ole kyse pienistä vaan erittäin suurista määristä. Alkutuotannon toimija ei tavanomaisissa tilanteissa pysty tuottamaan tuhatta pienriistaeläintä vuodessa. Jotta alkutuotannon toimija voisi tuottaa 5000 kg ternimaitoa vuodessa, tarvitsee hän noin sata lehmää. Eläinlääkäriliitto katsoo, että elintarviketurvallisuuden varmistamiseksi määriä tulee huomattavasti pienentää.

4 §

Kohta a) Eläinlääkäriliitto ei pidä hyvänä, että eläimistä saatavien elintarvikkeiden käsittelyä ohjataan ilmoitusmenettelyn alaisiin elintarvikehuoneistoihin. Lihan kyseessä ollen lihantarkastus jää tällöin tekemättä ja mahdollisuus tarkastamattoman lihan myyntiin lisääntyy. Eläinlääkäriliitto vastustaa tarkastamattoman hirven-, peuran- ja metsäkauriinlihan myymistä vähittäismyymälässä.

Kohta e) Metsästäjän toimittamat määrät ovat suuria. Mikäli metsästäjällä tarkoitetaan yksityishenkilöä ja jokainen metsästysseuraan kuuluva metsästäjä saa toimittaa 10 hirvenruhoa, 30 peuraa ja 50 metsäkaurista paikalliseen vähittäismyyntiin, myydään kaikki Suomessa metsästetty liha tarkastamattomana vähittäismyymälässä.

Kohta i) Asetukseen tulisi lisätä kalastajan määritelmä. Lisäksi pykälässä tulisi rajata kalastajan kalastamien kalojen määrä suhteessa muualta ostettujen kalojen määrään.

7 §

Elintarvikehuoneistosta tehtävässä ilmoituksessa tulee ilmoittaa kaikki ne tiedot, jotka kerätään KUTI-järjestelmään tai muihin valtakunnallisiin järjestelmiin. Eläinlääkäriliiton mielestä ilmoitukseen tulisi myös liittää tiedot elintarvikehuoneiston laitteista ja niiden sijainnit elintarvikehuoneistossa.

Jotta valvontaviranomainen voi arvioida omavalvontasuunnitelman riittävyttä tai toimivuutta, on elintarvikehuoneistossa harjoitettava toiminta ja sen laajuus selvitettävä ilmoituksessa perusteellisesti.

8 §

Liitto katsoo, että riskinarviointia on mahdoton tehdä ilmoituksen perusteella, ellei ilmoituksessa ole tarkempaa kuvausta toiminnasta. Toiminnan riskit selviävät useimmiten joko pohjapiirroksista, jossa on asemoituna laitteet, tai sitten tarkastuksella. Riskinarviointia varten tarvitaan myös tiedot tuotetuista tuotteista ja niiden määristä. Pelkkien 7 §:n mukaisten asiakirjojen perusteella riskinarviointia ei voida tehdä.

Valvontaviranomaisella on oltava oikeus tehdä tarkastus jo ilmoituksen käsittelyvaiheessa.

9 §

Eläinlääkäriliitto katsoo, että hakemusasiakirjat tulee toimittaa kahtena kappaleena. Elintarvikealan toimijan velvollisuus on säilyttää hyväksymisasiakirjat elintarvikehuoneistossa tarkastusta varten. Päätöksen tekijällä tulee myös olla oma kappaleensa päätöksestä sekä päätöksen liitteistä.

Kohta Hakemukseen on liitettävä:

1 c) vesipisteiden osalta tulisi selvittää, mitä vesipisteitä käytetään käsien ja mitä välineiden pesuun. Lisäksi hakemuksesta tulisi käydä ilmi siivoukseen käytettävät vesipisteet.

11 §

Hyväksymispäätöksestä on käytävä ilmi myös toiminnan luonne ja laajuus. Mikäli elintarvikehuoneiston toimintaa ei päätöksessä kuvata riittävästi, on vaikea arvioida, milloin olennaisesta muutoksesta on tehtävä ilmoitus.

Eläinlääkäriliitto painottaa, että pohja- ja LVI-piirrokset on oltava laitoksen kaikista tiloista. Laitos hyväksytään kokonaisuutena, jolloin kaikki varasto- ja sosiaalityilat ovat osa laitosta.

Päätöksessä tulee myös käydä ilmi laitokselle mahdollisesti sallittujen joustojen perustelut. Lisäksi päätökseen on kirjoitettava hyväksytyn laitoksen ehdot ja ehdoille asetetut määräajat.

13 §

Eläinlääkäriliitto katsoo, että kananmunapakkaamoja on valvottava kunnan virkasuhteessa oleva eläinlääkäri. Eläinlääkäri tai muu viranhaltija ei voi vastata toisen viranhaltijan tekemästä työstä, ellei hän ole esimiesasemassa työntekijään.

2 momentissa mainittujen laitosten lista on hyvä, mutta ei aivan riittävä.

Lihavalmistelaitokset ja kalastustuotteita käsittelevät laitokset ovat toimintoiltaan ja elintarvikeriskeiltään haastavia kohteita ja ne vaativat valvonnalta monipuolista osaamista. Em. tuotteissa ja niiden raaka-aineissa esiintyy myös usein patogeeneja bakteereita. Eläinlääkäriliitto katsoo, että myös lihavalmistelaitoksia ja kalastustuotteita käsitteleviä laitoksia tulisi valvoa kunnan virkasuhteessa oleva eläinlääkäri.

Muilta osin Suomen Eläinlääkäriliitto ry:llä ei ole asetusluonnokseen huomauttamista.

Kirsi Sario
puheenjohtaja

Mika Leppinen
toiminnanjohtaja